

AUGLÝSING

um staðfestingu sjávarútvegsráðuneytisins á grundvallarverði á óverkuðum saltfiski og á söltuðum ufsaflökum fyrir framleiðslutímabilið
1. júní til 30. september 1975.

Með skírskotun til laga nr. 72 28. maí 1969, um Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins og samkvæmt tillögum stjórnar Verðjöfnunarsjóðs fiskiðnaðarins, vill ráðuneytið hér með staðfesta eftirfarandi grundvallarverð á óverkuðum saltfiski og á söltuðum ufsaflökum fyrir framleiðslutímabilið 1. júní til 30. september 1975:

Óverkaður saltfiskur.

Stórfiskur nr. 1 kr. 235.00 á kg.

Millifiskur nr. 1 kr. 225.00 á kg.

Smáfiskur 40/60 nr. 1 kr. 187.00 á kg.

Smáfiskur 60/100 nr. 1 kr. 160.00 á kg.

Verð á öðrum gæðafiokkum verður ákveðið í hlutfalli söluverða.

Verð þessi eru f. o. b. Verðbil verður 3%, er miðast bæði við verðhækkun og verðlækkun.

Söltuð ufsaflök.

15/20 kr. 227.00 á kg.

21/25 — 220.00 á kg.

26/30 — 212.00 á kg.

31/35 — 205.00 á kg.

36/40 — 197.00 á kg.

Verð þessi eru e. i. f. Verðbil verður 3% er miðast bæði við verðhækkun og verðlækkun.

Greiðslur í sjóðinn eða úr honum miðast við 75% af verðbreytingu frá grundvallarverði að viðbættu eða frádregnu verðbili.

Sjávarútvegsráðuneytið, 5. ágúst 1975.

F. h. r.

Jón L. Arnalds.

Gylfi Þórðarson.

REGLUGERÐ

fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, um fjallskil o. fl.

I. KAFLI

Um fjárrekstra á afréttir og notkun fjallanda.

1. gr.

Hreppsþúar í þeim sveitum, þar sem nægileg afréttarlönd eru, skulu, ef þeir að áliti hreppsnefndar ekki eiga nægilegt fjallland fyrir sjálfa sig, skyldir að

reka í miðja afrétt að vorinu allt sauðfé sitt. Nú eru engin slík afréttarlönd til, heldur aðeins heimalönd og búfjárhagar. Getur þá hreppsnefnd annast um, ef ekki fást upprekstrarlönd í öðrum hreppum, og fénu jafnað niður á þær jarðir, sem að dómi ítölunefndar eða hreppsnefndar eru ekki fullsetnar og með samkomulagi við umráðamenn viðkomandi jarða. Skulu sveitarmenn skyldir að nota slíkan upprekstur eftir tilvísan hreppsnefndar eða ítölunefndar, svo framarlega sem upprekstrartollurinn fer ekki fram úr því, sem ákveðið er hér á eftir. Þar sem fjáreigendur Stykkishólms eru í fjallskila- og afréttarfélagi við Helgafellssveit, ber fjáreigendum Stykkishólms upprekstur í Helgafellssveit fyrir það upprekstrargjald, sem fjallskilareglugerðin ákveður eftir samkomulagi hreppsnefndar eða ákvörðun ítölunefndar.

2. gr.

Nú þykir einhverjum búendum eða jarðeigendum nauðsyn til bera, að ákveðið sé með ítölu, hve margt fé megi vera í heimalöndum eða fjallöndum, og er þeim þá heimilt að krefjast ítölumats samkvæmt gildandi lögum um ítölu.

3. gr.

Í upprekstrartoll greiðast kr. 50.00 fyrir hverja roskna kind og skal tollur þessi vera greiddur innan októbermánaðarloka ár hvert, ef ekki er öðruvísi um samið. Sé ekki greitt á gjalddaga, ber hreppsnefnd að sjá um innheimtu gjaldsins og hvílir lögtaksréttur á upprekstrargjaldinu.

4. gr.

Enginn má í heimildarleysi reka eða sleppa sauðfénaði eða hrossum í annarra manna lönd, sem hann á ekkert tilkall til. Reka skal þannig fénað yfir lönd manna, að ekki hljótist skaði eða ógreiði af.

Brot móti þessum kafla varða sektum frá kr. 3 000.00 til kr. 15 000.00 auk skaðabóta eftir mati óvilhallra manna.

II. KAFLI

Um vorsmalanir.

5. gr.

Hreppsnefnd hefur heimild til að skipa fyrir um smölun sauðfjár að vorinu til rúnings, þegar hentugt þykir. Ef þörf gerist má hún láta göngur fara fram á afréttum og fjallendum. Enn fremur ákveður hreppsnefnd leitardag, hver í sínum hreppi.

Vorsmölun sauðfjár í fjallöndum og afréttum til rúnings skal lokið fyrir 10. júlí. Þó er hreppsnefnd heimilt, ef sérstaklega stendur á og nauðsyn krefur að hennar álitni að framlengja tímann og ákveður hún þá síðasta smaladag.

6. gr.

Hreppsnefndin jafnar niður vorfjallskilum á menn á sama hátt og vanalegt er um niðurbjörgun fjallskila á haustin. Þó skulu þeir fjáreigendur, sem koma fyrir fé sínu til vorhirðingar hjá öðrum, vera undanskildir vorfjallskilum. En þeir, sem féð taka, skulu sjá fyrir vorfjallskilum á því sem sínu eigin fé.

7. gr.

Allt það fé, sem við leitir þessar finnst, skal rekið til lögskilaréttar. Þó mega hreppsnefndir fyrirskipa, að annars staðar sé fé að rekið, ef það þykir heppilegra, og skulu þær velja einn eða fleiri menn þar til hæfa, er sjái um, að allt gangi vel og skipulega fram, þar sem féð er rekið.

8. gr.

Skýlt er hreppsnefnd að sjá um, að allt órúíð fé innan hrepps og utan, sem í leitum þessum finnst sé rúíð, og öll ómörkuð lömb séu mörkuð undir mörk mæðra þeirra eða eigenda. Borgun fyrir rúning á aðkomufé og mörkun á lömbum, sem ekki eru líkur til að umráðamenn hirði skal vera þessi: Fyrir að rýja kindina kr. 50.00 og fyrir að marka lambið kr. 50.00 og skal sá er verkið vinnur, gera eiganda viðvart, sem svo um leið og hann hirðir ullina, greiðir allan áfallinn kostnað, enda geri sá, sem verkið hefur unnið, eiganda grein fyrir marki og öðrum einkennum á kindum þeim, er hann hefur rúíð og markað. Ef menn þurfa að smala yfir lönd nærliggjandi hreppa skulu þeir fá leyfi til þess hjá hlutaðeigandi ábúanda eða hreppsnefnd, ef um eyðilönd er að ræða og ekki næst í umráðamann jarðar, og smala þá í samráði við hann. Ber sá, er leyfið veitir, alla ábyrgð á, að samrekstur og sundurdráttur fari vel og skipulega fram, að lömb villist ekki undan ám og að fé flækist ekki til ógreiða. Brot móti þessum kafla varða sektum frá kr. 3 000.00 til kr. 15 000.00.

III. KAFLI

Um sauðfjármörk.

9. gr.

Sýslunefnd ákveður hvenær markaskrá skuli prentuð og kýs hún þá markavörð til 8 ára í senn eða þess tímabils, er markaskrá gildir, hverju sinni. Markavörður skal hafa umsjón með upptöku nýrra marka og ganga úr skugga um að ekki sé sammerkt innan héraðs eða í nágrennasýslum og að því búnu auglýsa markið.

10. gr.

Sérhver fjáreigandi skal skyldur til þess að hafa glöggt og löglegt eyrnamark á sauðfé sínu, en afeyrt er með öllu bannað og ný gatamörk. Nú eignast maður kindur, sem hann getur ekki markað undir sitt mark, og skal hann þá skyldur til bæði að fá leyfi markeiganda, ef kostur er á, að láta þær ganga með markinu, og brennimerkja og hornmerkja þær svo glöggt sem verða má. Afhenda ber hreppsnefndinni skriflega lýsingu á eyrnamarki og öðrum einkennum kindna þessara fyrir ágústmánaðarlok ár hvert. Nú vill einhver taka upp nýtt fjármark, skal hann þá tilkynna það markaverði, sem athugar hvort sammerkt sé og að lokinni þeirri athugun sem um ræðir í 9. gr. auglýsir markið. Enginn má taka upp fjármark, sem annar sýslubúi hefur, né hafa fleiri en þrjú fjármark. Enn fremur er bannað að taka upp ný mörk, sem skrásett eru í Dalasýslu sunnan varnargirðingar úr Hvammsfirði í Hrutafjörð og Mýrasýslu. Þetta nær þó ekki til þess, er barn tekur við marki foreldris.

11. gr.

Nú flytur markeigandi inn í sýsluna, skal hann þá tilkynna mark sitt á þann hátt sem segir í 10. gr. Eigi hann sammerkt við einhvern í sýslunni, skal hann leggja mark sitt niður eða semja við hlutaðeigandi um notkun þess. Skýlt er hverjum markeiganda að láta prenta mark sitt, þegar markaskrá sýslunnar er prentuð. Allir markeigendur fá eitt eintak af markskránni. Komi það í ljós, að markeigandi komi ekki marki sínu til prentunar, skal það geymt á nafni viðkomandi hrepps, þar til næsta markaskrá verður prentuð.

Verði mark ekki tilkynnt við gerð nýrrar markaskrár að þeim tíma liðnum, fellur niður réttur viðkomandi manns eða erfingja hans til marksins.

12. gr.

Á brennimarki sýslunnar skulu vera stafirnir SH og að auki tölustafir, þannig:
SH 1 fyrir Kolbeinsstaðahrepp.
SH 2 — Eyjarhrepp.

- SH 3 — Miklaholtshrepp.
- SH 4 — Staðarsveit.
- SH 5 — Breiðuvíkurbrepp.
- SH 6 — Neshrepp utan Ennis.
- SH 7 — Ólafsvíkurbrepp.
- SH 8 — Fróðárhrepp.
- SH 9 — Eyrarsveit.
- SH 10 — Helgafellssveit.
- SH 11 — Stykkishólmsbrepp.
- SH 12 — Skógarstrandarbrepp.

Brennimörk þessi skulu vera sett framan á vinstra horn kindarinnar, en brennimörk eigenda framan á hægra horn. Skytt er öllum þeim, er soramarkaðar kindur eiga, að nota þessi brennimörk á hyrndar kindur. Ef eyrnamerki eru notuð í stað brennimarks, skulu vera þar fullir einkennisstafir hrepps og sýslu.

13. gr.

Markaskrá sýslunnar skal prenta áttunda hvert ár, nema sýslunefnd ákveði annað, og viðauka yfir mörk fjórða hvert ár, ef þörf krefur. Og skal hreppsnefndin í hverjum hreppi annast um að safna öllum eyrna- og brennimörkum í hreppnum og setja saman eftir stafrófsröð í greinilegar skrár. Hreppsnefndin skal því næst, eftir að hún hefur samið skrána, leggja hana fram til sýnis fyrir fjáreigendur í hreppnum, svo að hverjum þeirra gefist kostur á að sjá, að mark hans sé rétt skrásett. Síðan sendir hreppsnefndin skrána til markavarðar sýslunnar, sem annast um, að aðalskrá sé samin yfir öll mörk í sýslunni. Skal hann hafa samráð um það við sýslunefnd. Sérhver markeigandi er skyldur að skýra hreppsnefnd frá marki sínu, svo að það komi í markaskrána. Skal hver markeigandi greiða gjald fyrir prentun marks eftir ákvörðun sýslunefndar hverju sinni. Fyrir brennimörk skal þó eigi greiða sérstakt gjald.

Fjáreigendur, sem flytja milli sveita skulu tilkynna hreppstjóra fyrir 15. ágúst ár hvert um mark sitt svo og þeir fjáreigendur, sem tekið hafa upp ný mörk, en áður hafi markaverði verið tilkynnt sbr. ákvæði 10. gr. og hann gengið úr skugga um að ekki sé sammerkt.

14. gr.

Enginn má blóðmarka kindur í réttum eða að hausti nema því aðeins að viðstaddir séu tveir vottar.

Brot móti þessum kafla varða sektum frá kr. 3 000,00 til kr. 15 000,00.

IV. KAFLI

Um fjallskil.

15. gr.

Á hverju ári skulu hreppsnefndir, hver í sínum hreppi, kveðja skriflega, með nægum fyrirvara, alla þá, sem skyldir eru að ganga á fjall eftir sauðfé, samkvæmt 16. gr. í reglugerð þessari til þess að leita afréttir og önnur fjalllönd, innan merkja þeirra, sem tilgreind eru í 18. gr. Fjallskilaboð þetta gangi sem þingboð um hreppinn og varðar það sektum, ef tefst eða fellur niður. Skal í því nákvæmlega ákveða, hvernig fjallgöngum skal haga, rekstrum til rétta, geymslu safnsins við réttina, þangað til réttarhald byrjar, hverjir skulu sækja fé í utansveitarréttir og aðrar réttir, og hvað annað, sem tilheyrir fjallskilum. Til að sækja fé í utansveitarréttir skal velja mark-glögga og gætna menn. Þeir skulu vera útbúnir með markaskrá sýslunnar.

Hreppsnefndin skal og skipa fyrir um, hverjir skulu vera leitarstjórar, og skulu þeir ætíð skyldir til þess að ganga með leitarmönnum. Öll óhlýðni gegn fyrirskipun hreppsnefndar og leitarstjóra varðar sektum samkv. 26. gr.

16. gr.

Fjallskilaskyldur er hver sá maður, sem sauðfé á eða hefur undir hendi, hvort sem jörð hefur til afnota eða ekki. Þó skal heimilt að veita þeim mönnum, sem hafa sauðfé sitt í afgirtum heimalöndum sumarlangt eða eyjum, ívilnun í fjallskilum eftir mati viðkomandi hreppsnefndar. Verði slík ívilnun veitt að fullu sbr. þó ákvæði 17. gr. um leitarskyldu lögbýla, en komi fé frá viðkomandi fjáreiganda utan girðingar, skal hann greiða kr. 100.00 til kr. 200.00 fyrir hverja kind, eftir mati viðkomandi hreppsnefndar.

Fjallskilakostnaði og öðrum óhjákvaðmæligum kostnaði við fjárheimtur að hausti, má jafna niður og leggja á bæði í vinnu og peningum eftir því, sem hreppsnefnd telur nauðsynlegt, enda stofni þá hrepparnir fjallskilasjóði til að jafna kostnað við fjallskil og fjárleitir milli fjáreigenda.

Fjallskilakostnað má taka lögtaki samkv. lögum frá 16. des. 1885, um lögtök og fjárnám.

Fjallskil skal leggja á með hliðsjón af skýrslu forðagæslumanns, síðari hluta vetrar.

Nú reka menn einnig á fjall á öðru leitarsvæði, og eru þeir þá skyldir að inna fjallskil af hendi þar, eftir þeirri tölu roskins fjár, sem rekið er. En reki þeir ekkert fé til fjalls í heimahreppi, eru þeir undanþegnir fjallskilaskyldu þar, enda hafi þeir ekki umráð yfir lögbýli eða hluta af lögbýli.

Annast síðast nefndir fjáreigendur ekki að fullu fénað sinn í réttum, skulu þeir greiða áfallinn kostnað í heimahreppi við að koma fénu til skila.

Verði mikill ágangur úr einni sveit á aðra, skal sú sveit sem áganginum veldur, skyld að leggja til fjallskila hjá ágangspóla. sem svarar 1 dagsverki á hverjar 70 kindur, miðað við 1. rétt næsta ár á undan, þó á þetta ekki við um þá fjáreigendur, sem reka á fjall í öðru leitarsvæði samkv. 5. málsgrein þessarar greinar.

17. gr.

Þeir, sem hafa umráð jarða með fjalllendi, er telst til upprekstrarlands, og eigi eru ábúendur, svo og ábúendur á slíkum jörðum, þótt ekki hafi þeir sauðfé, skulu skyldir til fjallskila í þeim hreppi, sem jörðin liggur í. Fjallskil þessi svari til einu til þriggja dagsverka á ári fyrir hverja slíka jörð. Þeir, sem hafa lögbýli til umráða, eru einnig fjallskilaskyldir, þótt býlið teljist ekki upprekstrarland og sé ekki nytjað.

18. gr.

Þessi eru gangnamerki hreppa í milli: Langmerkin eru fjallgarðurinn, þar sem hann er hæstur, eins og vötnum hallar, eða þar sem hreppalönd ná saman, nema þar sem öðruvísi er ákveðið í grein þessari.

Þvermerkin eru þessi: Á milli Hörðudals og Skógarstrandarhrepps: Gunnarsstaðaá milli fjalls og fjöru. Leita Skógstrendingar þaðan að Kársstaðahálsi. Þaðan leita Helgfellingar og Stykkishólmsbúar að Grímsskarði (Syðra-dysi), Rauðsteinalæk, Moldargilsá, Axarhamri og Tröllahálsi. Þaðan leita Eyrsveitingar að Kaldnasa, Kistufelli, Höfðakúlum og Búlandsgili. Þaðan leita Fróðhreppingar að Stafnafelli, Steinahlíð, Miðfellsöxl, Ytri-Möldarmúla, Hestdalsbotni. Hesti, Rauðkúlu, Fölahnúk, Tvísteinu, Merarvörðu og Blindaugum. Þaðan leita Ólafsvíkurbúar um Geldingafell, þaðan þvert niður í Giljatungu í Fossdal, Hróaskarð, Einbúa og Loðnugjá. Þaðan leita Neshreppingar að Skarðsvík, Brattahrauni, Kálfadölum, Miðfelli og

Bárðarkistu. Þaðan leita Breiðvíkingar að Axlargangi, beina stefnu í Rjúpnaborgir, eftir hreppamörkum milli Staðarsveitar og Breiðuvíkur. Þaðan leita Staðsveitingar allt til hreppamarka milli Staðarsveitar og Miklaholtshrepps í Markgili og þaðan meðfram Baulárvallavegi beina línu í Baulárvallavatn og að Hvanngili og Vatnaá og þaðan leita Miklhreppingar austur að Skyrtnunnu, Hafursfelli og Svínhóli. Þaðan leita Eyrhreppingar að Svínavatni, Svinaskarði, Arná, Oddastaðavatni og Hafursfjarðará. Þaðan leita Kolhreppingar að Geirhnúk eftir Vatnshlíðareggjum að Klyf-sandi og Hítará. Meðan að Skógarnesgirðingu við Álftafjörð er haldið við, skal hún skipta leitum milli Eyhreppinga og Miklhreppinga, og er Selbóndinn fjallskilaskyldur í Eyjahreppi.

Þar sem fjöll og hálsar ráða þvermerkjum, skal frá báðum hliðum gengið að vatnsskilum.

Þrátt fyrir hin tilteknu gangnamerki hér að framan, er sveitarstjórnnum samliggjandi hreppa þó heimilt að semja sín á milli um önnur gangnamerki, sem betur þykja henta hverju sinni.

19. gr.

Næsta dag fyrir leitardagana skal hver bóndi eða umráðamaður jarðar skyldur að leita vandlega sín heimalönd, þau, sem ekki eru leituð til rétta, og skal hann í tæka tíð reka allt fé, sem í þeim leitum finnst og hann ekki á sjálfur eða heima-fólk hans, til rétta eða í fjallsafnið. Heimalönd teljast aðeins þau lönd, sem að fornu voru notuð fyrir málnytupening og brúkunarbross, en víðáttumeiri lönd séu leituð eftir fyrirskipan hreppsnefndar. Fáa fjáreigendur leyfi til að reka upp fé sitt eftir réttir, skulu þeir skyldir til að leggja menn til í smalamennskur og seinni leitir eftir samkomulagi við landeigendur viðkomandi jarða.

20. gr.

Tvær skulu fjalleitir á hausti hverju. Til fyrri leitar skal gengið daginn áður en réttað er, þar sem hreppsnefnd álitur þess þörf. Til síðari réttar skal gengið laugardaginn í 24. viku sumars og réttað sama dag, þar sem hreppsnefnd telur það fært.

Leitardagar skulu til greindir í fjallskilaboðinu svo og réttardagar.

Sé ekki fært vegna veðurs að leita hinn lögboðna leitardag, skal leita næsta færan dag og skulu þá oddvitar tilkynna slíka breytingu nágrannasveitunum.

21. gr.

Leitarstjórar skulu annast um, að leitir fari vel og skipulega fram. Til þess heyrir meðal annars, að leitar menn hefji leitina, þá er sauðljóst er orðið, og hittist úr nágrannahreppi eða bíði hver eftir öðrum á gangnamerkjum, þar sem því verður við komið, enda haldi þeir leitinni samhliða hver til sinnar réttar.

Nú hittir leitarmaður vanmetakind í leit sinni, og álitur, að hann geti ekki komið henni til réttar, án þess að vanrækja göngu sína. Skal hann þá athuga mark og auðkenni á henni og aflifa hana, ef hún er mjög aðframkomin og dysja forsvaranlega þannig, að hann geti vísað til hennar og skýrt frá marki hennar.

22. gr.

Leitarstjórar skulu vandlega gæta þess, að allir þeir, sem fjallskil eiga að gera, leggi svo marga fullgilda menn til, sem hreppsnefndin hefur ákveðið skv. 16. gr.

Nú vanrækir einhver að gera þau fjallskil, sem á hann voru lögð, og má þá hreppsnefndin eða leitarstjóri, verði því við komið, kaupa menn til að vinna það, sem á vantar til fjallskilanna upp á hans kostnað, eftir mati óvilhallra manna, enda gjaldi að auki sekt skv. 26. gr.

23. gr.

Leitarstjóri skal strax tilkynna hlífðarlaust hlutaðeigandi hreppsnefnd alla óhlýðni gegn fyrirskipunum hans, en hreppsnefndin kærir slíkt sem sérhverja aðra vanrækslu með tilliti til fjallskila til sýslumanns til sekta. Sömu leiðis hefur hver einstakur maður rétt til að kæra til hreppsnefndar, hafi hún beitt við hann rangindum eða íþyngt honum fram yfir það, sem reglugerð þessi leyfir, og skal hann hafa gert það skriflega til oddvita fyrir 20. október það ár, en nái hann ekki rétti sínum á þann hátt, getur hann skotið máli sínu til sýslumanns til endanlegs úrskurðar.

24. gr.

Fjallafé það, sem ofanslangrar að sumrinu, skal þegar þörf gerist, rekið til fjalls í lönd þau, sem notuð eru til upprekstrar. Veiti slíkur fénaður ágang á afgirt ræktarlönd, er fjáreiganda skylt að taka slíkan fénað í örugga vörslu, svo að ekki valdi áframhaldandi tjóni eða usla.

25. gr.

Öll haustmölun fyrir 1. rétt á þeim löndum sem leituð eru af gangnamönnum er stranglega bönnuð. Þó getur hreppsnefnd veitt undanþágu frá þessu á leitarsvæði hreppsins, sé það nauðsynlegt vegna slátrunar á fé fyrir réttir eða af öðrum ástæðum. Allt það fé sem kemur úr utansveitarréttum skal flutt til lögskilaréttar og skulu skilamenn tilkynna eigendum eða umráðamönnum um það þar, þó er þeim heimilt að skila fé úr utansveitarréttum heim til eigenda þess. Ekki er skylt að reka óskilafé milli bæja eða hreppa.

Hafi eigandi eða umráðamaður eigi hirt fé sitt skv. framansögðu innan sólarhrings, skal hreppsnefnd ráðstafa því á kostnað eiganda.

26. gr.

Hver sem finnur kind í fjalllöndum þeim, sem ekki teljast búfjárhagar, að afstöðnum öllum lögboðnum leitum, skal fá fundarlaun, eftir mati óvilhallra manna. Þó mega þau ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ verðs þess, sem kindurnar eru metnar á.

Af þeim kindum, sem finnast heima í búfjárhögum, ber ekki að greiða fundarlaun, en sérstaka fyrirhöfn, sem fyrir þeim er haft, ber að greiða.

Komi utansveitarkindur fyrir í heimafé manna að afstöðnum öllum réttum, og hafi þær orðið þar innlyksa fyrir trassaskap þess, sem kindurnar hafa verið hjá, skal hann tafarlaust tilkynna eiganda kindanna og annast þær, eiganda að kostnaðarlausu, þar til hann vitjar þeirra, ef eigandinn ekki sýnir ótilhlýðilegan drátt á að vitja þeirra.

Brot móti kafla þessum varða sektum frá kr. 3 000.00 til kr. 15 000.00.

V. KAFLI**Um réttarhöld og meðferð á úrtíningsfé.****27. gr.**

Þar skulu réttir vera, sem segir í 29. gr., og svo langt og víða til reka, sem segir í 18. gr. Breyta má þessu með samþykki meiri hluta hreppsþúa, hreppsnefndar og sýslunefndar.

28. gr.

Þrisvar skal rétta á hausti í hverri lögskilarétt, skv. 20. gr., og skulu hreppsnefndir annast um, að réttir séu að öllu vel upp byggðar og nægir dilkar handa öllum hreppsþúum, sem sjálfir annast um dilkadýr sínar, meðan á réttarhaldinu stendur, helst með grindum eða á annan jafntryggan hátt, og annast þeir einnig

um árlegt viðhald á dilkum sínum. Hreppsnefnd skal þó heimilt að taka í sínar hendur viðhald réttardilka, þar sem hún álitur slíka tilhögun heppilegri.

Dilka handa utanhreppsþúum eru hreppsþúar ekki skyldir að leggja til, nema jafnstóra því dilkarúmi, sem þeir þurfa að fá hjá utanhreppsþúum. Þeir menn, sem reka fé sitt á fjall í öðrum sveitum, skulu sjá sér sjálfir fyrir dilkarúmi. Hreppsnefndir kjósa einn mann fyrir réttarstjóra.

29. gr.

Réttir skulu haldnar í þeirri röð og á þeim dögum, er nú skal greint: Kaldár-
bakkarétt, Þverárrétt, Vörðufellsrétt og Bjarnarhafnarrétt verða mánudaginn í 22.
viku sumars. Mýrdalsrétt, Setbergsrétt og Arnarhólsrétt, þriðjudaginn í 22. viku
sumars. Langholtsrétt og Lárdalsrétt miðvikudaginn í 22. viku sumars. Ölkeldu-
rétt og Grundarrétt fimmtudaginn í 23. viku sumars. Vallnarétt, Ólafsvikurrétt og
Bláfeldarrétt föstudaginn í 23. viku sumars. Grafarrétt og Hraunskarðsrétt laugar-
daginn í 23. viku sumars. Kaldárbakkarétt, Kothraunsrétt, Lárdalsrétt og Fagur-
hólsrétt eru aukaréttir, en hinar allar lögskilaréttir.

Á meðan Bervík í Breiðuvíkurbreppi og nágrenni er í eyði, er Neshreppi skylt
að leita svæðið suður að Bervíkurhrauni, enda sjái hann um viðhald Fagurhóls-
réttar og rétti þar sem aukarétt, Breiðvíkingum að kostnaðarlausu.

Í þeim hreppum, sem aukaréttir eru í, er hlutaðeigandi hreppsnefndum skylt
að sjá um, að öllu úrtíningarfé, er fyrir kann að koma í aukaréttum á haustin,
sé tafarlaust komið til lögskilaréttar. Hlutaðeigandi hreppsnefndum er skylt að sjá
um, að aukaréttir séu þannig útbúnar, hvað dilka og fyrirkomulag snertir, að réttar-
haldið geti farið vel og skipulega fram.

30. gr.

Hreppstjórar skulu halda lögreglu í hverri lögskila- og aukarétt, en réttarstjóri
annast um innreksstur fjárins og sér um, að féð ekki troðist undir, gæti þess, að
fénu sé ekki á nokkurn hátt misþyrmt, og kallar hreppstjóra til, ef svo ber við. Lítur
eftir að sundurdráttur fjárins fari vel og skipulega fram. Markglöggir menn skoði
dilka, áður en út er hleypt, og gæti þess, að féð fari ekki saman í dilkum. Skal því
enginn hleypa út, fyrr en réttarstjórinn leyfir, sem ekki sé fyrr en búð er að
töflulesa úrtíning, og skal þá aðalreglan sú, að utanhreppsmenn hleypi fyrst út og
svo þeir sem lengst eru að.

31. gr.

Ómerkinga alla skal draga í sérstakan dilk, og skulu þeir geymdir þar, uns búð
er að draga úr almenningnum. Að loknum fjárrætti skal þeim sleppt í almenninginn
eða girðingu umhverfis réttina og skal þangað færa allar ær, sem von er til um að
ættu þá, svo þær geti helgað sér lömb sín. Réttarstjóri skal jafnan vera viðstaddur
og engum skal heimilt að taka ómerking sem sína eign, nema með samþykki hans
og meiri hluta hreppsnefndar, sé hann viðstaddur. Alla ómerkinga, sem enginn finnst
eigandi að, skal selja strax á réttarstaðnum, og andvirði þeirra renna í hlutaðeigandi
fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð. Um ómerkinga, sem finnast eftir
réttir, fer um sem annað óskilafé, ef enginn getur helgað sér þá og rennur þá einnig
andvirði þeirra í hlutaðeigandi fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð.

Geti menn sannað með framburði tveggja óvilhallra manna og áreiðanlegra,
að ær hafi helgað sér seldan ómerking, skal eigandi ærinnar fá andvirði ómerkings-
ins að frádregnum uppboðskostnaði.

Á meðan ákvæði laga um sauðfjársjúkdóma gilda, skal þó þrátt fyrir fyrirmæli
þessara greina öllum ómerkingum sem öðru óskilafé lógað strax. Verði því ekki við
komið, skal féð geymt í öruggri geymslu, þar til því verður slátrað.

32. gr.

Mýtning allan skal selja í hverri lögskilarétt, þó því aðeins að enginn geti helgað sér þá og að eyrun séu svo skemmd, að ekkert mark verði gert úr. Réttarstjóri skal kalla til hreppstjóra og markglögga menn, bæði innan hrepps og utan hrepps, og séu þeir allir samdóma um markleysi þessara kinda, og fer þá um kindur þessar eins og annað óskilafé. Sama er um þá mýtinga, sem finnast eftir réttir. Andvirði þeirra, mýtninganna, rennur í viðkomandi fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð.

33. gr.

Öllum úrtíningi úr fyrstu rétt skal sleppt í land réttarbónda eða annars, ef hentugra þykir. En fé það, sem ekki dregst upp eða hirt er í skilarétt, skal þá þegar afhent hreppstjóra, og skal hann þá strax kveðja til með sér tvo markglögga menn og gætna. Skulu þeir allir skoða kindurnar, bæði eyrnarmörk og hornamörk, og segja til um mörk. Hreppstjóri skal skrifa mörkin nákvæmlega upp og lesa þau upp í heyranda hljóði. Það, sem þá verður óuppdregið, skal þegar sett á opinbert uppboð, án útlausnarfrests. Allir þessir þrír menn bera ábyrgð á, að mörkunum sé rétt lýst.

34. gr.

Réttartoll fyrir lögskilarétt skal greiða úr sveitarsjóði búanda þeim á hvers landi réttin stendur, kr. 200.00 til kr. 500.00 eftir samkomulagi hlutaðeiganda eða mati óvilhallra manna.

35. gr.

Nú koma utanhreppskindur fyrir í einhverjum hreppi eftir afstaðnar skilaréttir, og þekja menn eigendur að þeim. Skulu þær þá á kostnað eigenda þeirra geymdar í vörslu hreppstjóra eða annarra, ef heppilegra þykir. Hreppstjóri annast um, að eigendum verði tafarlaust gert aðvart um þetta, séu þeir í nálægum hreppum. Hafi eigendur ekki ráðstafað kindum þessum að viku liðinni, skal hlutaðeigandi hreppstjóri selja þær við opinbert uppboð, sem áður sé auglýst í hreppnum með nægum fyrirvara. Kindur þær, sem koma fyrir eftir skilaréttir og ekki þekkjast eigendur að, skal fara með á sama hátt, sbr. þó 31. gr. Geymslukostnaður sé kr. 5.00 á sólarhring eða greiddur af eiganda eftir samkomulagi.

36. gr.

Lýsing á óskilafé, sem selt er á opinberu uppboði eða lógað er, skal hreppstjóri auglýsa í Lögbirtingablaði eigi síðar en í febr., á kostnað eiganda, ef hann gefur sig fram fyrir 1. okt. næsta ár á eftir, ella sveitarsjóðs.

VI. KAFLI

Um hross og naut.

37. gr.

Enginn hrossa- og kálfaeigandi má sleppa þeim ómörkuðum eða án eyrnamerkingar. Skyldur er hver sá, er hross á, sem ekki eru í daglegri hirðingu, að lýsa marki sínu á þeim fyrir hlutaðeigandi hreppsnefnd og láta prenta það við fyrsta tækifæri í markaskrá sýslunnar.

38. gr.

Hrossaeigendur í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu skulu, ef viðkomandi hreppsnefnd ákveður, skyldir til að hafa hross sín og nautgripi í öruggri vörslu.

Sama gildir um þá, sem hross taka í hagagöngu og fóður.

Valdi lausagönguþross átroðningi og skaða, skal sá er fyrir verður tilkynna það eiganda eða umráðamanni og krefjast úrbóta. Sinni hann því engu, eða aðeins til málamynda, skal tilkynna það lögreglu, sem fjarlægir þrossin á kostnað eiganda. Brot gegn kafla þessum varða sektum frá kr. 10 000.00 til kr. 50 000.00.

VII. KAFLI

Almenn ákvæði.

39. gr.

Allar sektir, sem nefndar eru í þessari reglugerð, renna í hlutaðeigandi fjallskilasjóð, sé hann til, annars í sveitarsjóð.

40. gr.

Vanræki einstaklingur eða sveitarfélag að framkvæma fjarleitir eða annað skv. reglugerð þessari, skulu viðkomandi sæta sektum frá kr. 2 000.00 til kr. 10 000.00.

41. gr.

Með mál út af brotum á reglugerð þessari skal farið sem opinber mál.

42. gr.

Með reglugerð þessari fellur úr gildi reglugerð fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu um fjallskil o. fl. frá 20. september 1968.

Reglugerð þessi, sem sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadalssýslu hefur samið og samþykkt, staðfestist hér með samkvæmt sveitarstjórnarlögum nr. 42 12. maí 1969, um afréttarmálefni, fjallskil o. fl.

Landbúnaðarráðuneytið, 18. ágúst 1975.

Halldór E. Sigurðsson.

Ragnheiður Árnadóttir.

29. ágúst 1975.

Nr. 377.

FJALLSKILAREGLUGERÐ fyrir Mýrasýslu.

I. KAFLI

Um stjórn fjallskilamála.

1. gr.

Sýslunefndin í Mýrasýslu hefur á hendi yfirstjórn allra fjallskilamála innan takmarka sýslunnar, eins þótt afréttir eða fénaður, er þar gengur, sé eign utansýslubúa. Hún sker úr ágreiningi og kærumálum, er til hennar verður skotið samkvæmt reglugerð þessari, eða samkv. gildandi lögum um afréttarmálefni á hverjum tíma.

2. gr.

Málefni þau, sem nefnd eru í 1. gr., standa undir umsjón og framkvæmd hreppsnefndanna í Mýrasýslu, hvernar í sínum hreppi. Þær skulu gæta þess, að reglugerðinni sé hlýtt, og ef eitthvað er vanrækt af því, er hún fyrirskipar, eða brotið gegn ákvæðum hennar, að fullar bætur komi fyrir.